

FHIR terminoloogia alused

Omadused ja seosed

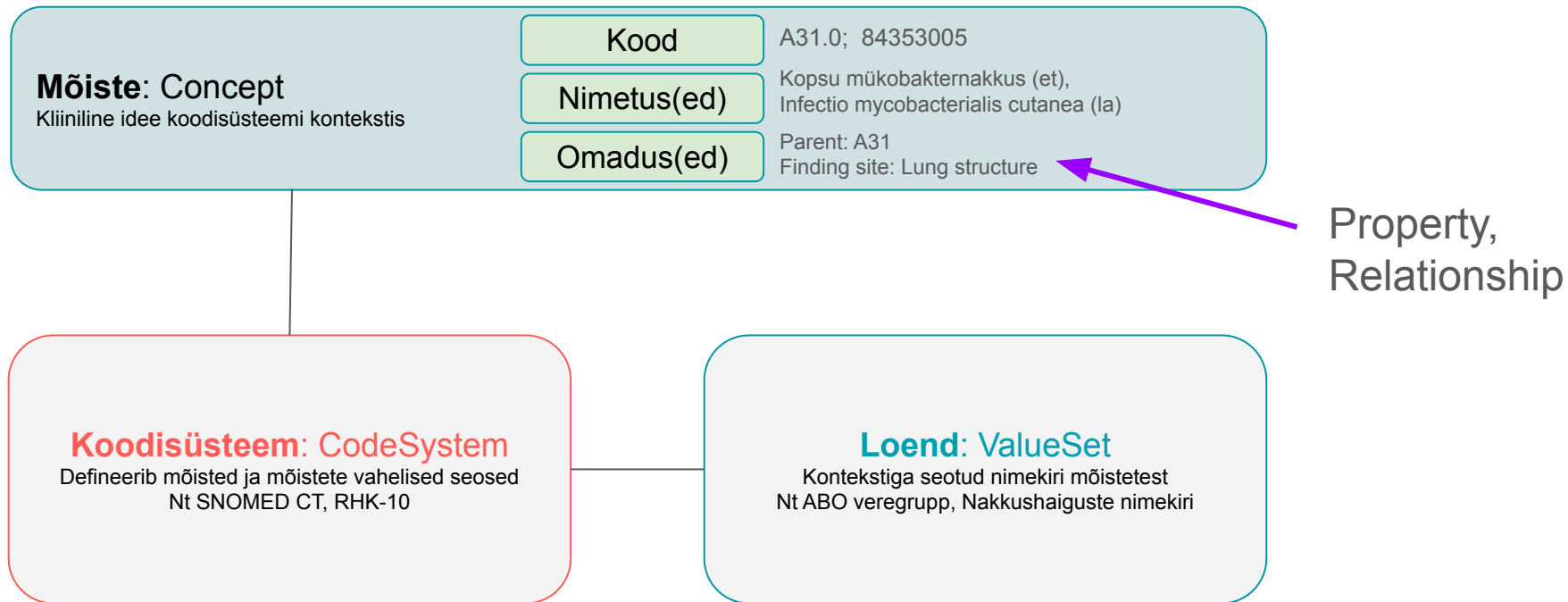
Kontakt:

rutt.lindstrom@tehik.ee või andmekorraldus@tehik.ee

<https://chat.fhir.org/>

Põhimõisted

Iga koodisüsteem defineerib oma omadused

RHK 10 koodisüsteem kasutab:

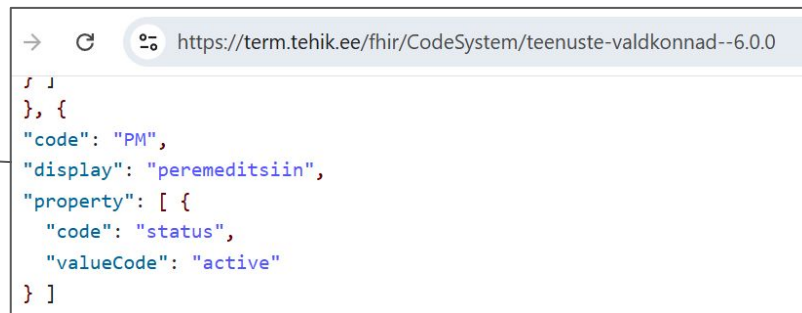
- Definition (string)
- Display (string)
- Exclude (string)
- Include (string)
- Notice (string)
- **Parent (code)**
- Synonym (string)

RHK 10 loend kasutab neist ainult parentit (+ display automaatselt):

```
{  
  "compose": {  
    "inactive": false,  
    "include": [  
      {  
        "system": "https://fhir.ee/CodeSystem/rhk10",  
        "version": "9.0.0"  
      }  
    ],  
    "property": [  
      "parent"  
    ]  
  }  
}
```

Omaduse väärtus võib olla kood teisest koodisüsteemist

```
"code": "EBD01",
"display": "bensodiasepiinide või bensodiasepiinisarnaste ainete välja kirjutamise e-konsultatsioon",
"property": [ {
  "code": "status",
  "valueCode": "active"
}], {
  "code": "effectiveDate",
  "valueDateTime": "2024-01-01T00:00:00Z"
}, {
  "code": "teenuseValdkond",
  "valueCoding": {
    "system": "https://fhir.ee/CodeSystem/teenuste-valdkonnad",
    "code": "PM"
  }
}, {
  "code": "teenuseValdkond",
  "valueCoding": {
    "system": "https://fhir.ee/CodeSystem/teenuste-valdkonnad",
    "code": "PA"
  }
}
```


Tihemini kasutatavad mõistete omadused (*properties*)

Property	Kirjeldus	Kommentaar
parent	Hierarhilises koodisüsteemis mõiste otsese vanemmõiste kood.	Vt ka groupedBy.
conceptOrder	Järjekorranumber koodisüsteemi mõistete loogiliseks järjestamiseks (nt vanusegrupid).	Väärtused ei ole ajas püsivad ega kasutajale kuvamiseks!
groupedBy	Kasutusel nagu 'parent', aga nn võltshierarhia puhul, kus loendi ja koodisüsteemi hierarhia ei pruugi kattuda.	Kasutusel reeglina CodeSystem Supplementis.
status	active/retired: mõiste/koodi staatus koodisüsteemis	Väärtus ei mõjuta tingimata loendisse kuulumist.
synonym	Hetkel kasutusel lühinimetuse jaoks, kuid FHIRi spetsifikatsioonis peaks see olema pigem samatähendusliku mõiste kood.	FHIR spetsifikatsioonist väljumas ja tulevikus eraldi <i>abbreviation</i> & <i>alternateCode</i> .

Hierarhia info edastamine

- FHIR ValueSetis ei saa defineerida hierarhiat.
- Hierarhia info tuleb ValueSeti expansionisse koodisüsteemist:
 - 1) Kasutada koodisüsteemi atribuuti ***parent*** (kui sobib)
 - 2) Lisada CodeSystem *supplement* enda soovitud hierarhiaga ja kasutada sealt atribuuti ***groupedBy*** või ***parent***
- Grupeerivad mõisted võimalik varustada atribuudiga ***notSelectable***, et indikeerida nende sobimatust dokumenteerimiseks (nt RHKs 'P00-P96' jms).

Ebamugava hierarhia näide:

- Hierarhia loendis ja koodisüsteemis erinevad ning vaja CodeSystem supplementi
- Hierarhia on läbi groupedBy property, sest SNOMED kasutab juba parent propertyt

Kood	Nimetus	Ülemkood loendis	Ülemkood SNOMED CT-s
257192006	Nägemist toetav vahend		
50121007	Prillid	257192006	257192006 Aid to vision
264865009	Suurendusklaas	257192006	360288007 Optical near vision aid; 310405008 Magnification device
414928009	Silmaprotees	257192006	414946003 Ophthalmic prosthesis
6012004	Kuulmist toetav vahend		
469512007	Kõrvasisene kuuldeaparaat	6012004	705321004 Air-conduction hearing aid
467138008	Kõrvatagune kuuldeaparaat	6012004	705321004 Air-conduction hearing aid
43252007	Kohleaarimplantaat	6012004	43252007 Cochlear prosthesis

ValueSet expansion võib sisaldada omadusi

Name	Flags	Card.	Type
ValueSet	N		DomainResource
url	Σ C	0..1	uri
identifier	Σ	0..*	Identifier
version	Σ	0..1	string
versionAlgorithm[x]	Σ TU	0..1	
name	Σ C	0..1	string
title	Σ T	0..1	string
endorser	TU	0..*	ContactDetail
relatedArtifact	TU	0..*	RelatedArtifact
compose		0..1	BackboneElement
expansion		0..1	BackboneElement
scope	TU	0..1	BackboneElement

Compose all loendi sisu
definiitsioon: loetletud koodisüsteemi
mõisted või kehtestatud reegel

```
"compose": {  
  "inactive": false,  
  "include": [  
    {  
      "system": "https://fhir.ee/CodeSystem/anesteesia-liigid",  
      "version": "2"  
    }  
  ],  
  "property": [  
    "parent"  ]  
}
```

Loetleb *property*td, mis lisatakse vaikumisi
*expansion*isse (tulevad koodisüsteemist
või selle *supplement*ist)

```
},  
"expansion": {  
  "total": 24,  
}
```

Expansion on loendi lahendus:
mõisted on loetletud

Päringutesse omaduste lisamine

- Koodisüsteemi mõiste detailinfo koos teatud *property*ga, nt M89.0 detailinfo ja tema alammõisted:

`{{url}}/CodeSystem/$lookup?system=https://fhir.ee/CodeSystem/rhk10&code=M89.0&property=child`

- Võimalik kaasata ValueSet expansionisse täiendavad *property*d, nt mõiste vanem (*parent*) aluskoodisüsteemist:

`{{url}}/ValueSet/abo-veregrupp-4.0.0/$expand?property=parent`

- Designation ja property vaheline piir on ähmane (nt *display*, *definition* on korraga mõlemat):

`{{url}}/ValueSet/olulised-kroonilised-haigused-1.0.0/$expand?includeDesignations=true`

Aitäh!

Kontakt:

rutt.lindstrom@tehik.ee või andmekorraldus@tehik.ee

<https://chat.fhir.org/>